

Desconstruint la parella

Lurdes Barba estrena *Dimonis*, una obra que encara el trencament autodestructiu d'una parella a partir d'elements soterrats i d'una aparent fredor que acaba resultant insuportablement intensa. (Text: Adriana Clivillé. Foto: Jordi Mota).

La Sala Beckett de Barcelona programa fins al 7 de gener l'espectacle *Dimonis*, de Lars Loren, un dramaturg suec que és la primera vegada que s'estrena a Catalunya. Abans d'arribar a Barcelona, *Dimonis* haurà fet una funció a Girona com a part del Festival Temporada Alta. L'origen d'aquest muntatge està en l'interès de la seva directora, Lurdes Barba, per les dramàtiques contemporànies. I en la coincidència amb la línia creativa de la Sala Beckett, dirigida per Toni Casares i membre de la Xarxa de Teatres Alternatius de Barcelona.

Dimonis aborda una situació límit en una relació de parella, però tan instal·lada en la seva quotidianitat que no planteja cap conflicte als seus membres. "Es tracta de dimonis que a vegades estan adormits, interns", explica Lurdes Barba. En aquest cas, els d'una parella que té una relació de dependència i d'autodestrucció malaltissa. "És una parella que reconeixem, en tenim referents al cinema però també a la vida", apunta. "En fer l'obra, tots coneixem de què parlem." Els personatges d'aquest cercle vicis són els intèrprets Àurea Màrquez, Jordi Collet, Jordi Ripoll i Daniela Corbo.

Alguns dels referents intel·lectuals de *Dimonis* són, per a Lurdes Barba, *Qui té por de Virginia Woolf* (1961), d'Edward Albee; *Secrets de matrimoni* (1974), del també suec Ingmar Bergman, i alguna part de la producció de Harold Pinter, un autor estrenat a bastament a la Sala Beckett des de molt abans que fos distingit amb el premi Nobel de Literatura l'any 2005. "Lars Loren té clarament influències diverses" i, assegura, "va més enllà en el camí cap a la destrucció".

LA FREDOR DE LESEMOCIONS. La pulsio passional, la voràgine emocional cap a la destrucció en què estan immersos els dos integrants de la parella pot ser freda. Pot ser molt més racional que no pas d'estómac, i això Lurdes Barba ho atribueix a la nacionalitat sueca de l'autor del text. "Són capaços d'arribar a la brutalitat d'una manera menys dramàtica que com ho faria un mediterrani o un llatí. Amb un altre temperament, però amb el mateix dolor".

I aquí la directora detecta una altra influència, de nou pertanyent a Ingmar Bergman. Trenta anys després de *Secrets de matrimoni*, el director va rodar *Saraband* (2003), un llargmetratge que aborda la relació entre pares i fills al cap d'anys d'haver-se acabat un matrimoni. "La relació que el pare manté amb el seu fill és brutal i, alhora, d'una gran fredor", considera Lurdes Barba.

La direcció escènica de *Dimonis* no ha traslladat l'acció a un escenari més proper per al públic català. L'única llicència que s'ha permès ha sigut eliminar algunes idees reiterades i, de passada, escurçar una mica la durada. Els codis de destrucció de la parella continuen intactes, i s'expliquen mitjançant una relació destructiva que entra en contacte amb una altra de més aposentada i, aparentment, serena. "Hi ha una lluita constant de dues persones que, per circumstàncies, coincideixen amb una altra parella més centrada, més convencional, amb una relació aparentment serena", explica la directora. "Un cop junts, la situació que es crea fa de lent d'augment que ajuda les persones a veure amb claredat què els desagrada de l'altre". El procés de destrucció esquitxa tothom.

La tensió de les relacions de poder que s'estableixen dins de les parelles fa que les persones es qüestionin la situació de rutina en què estan establertes. "A vegades les parelles han fet una renúncia i han oblidat què els va portar a estar junts", reflexiona Lurdes Barba.

RETRAT ROBOT DE LA SOCIETAT URBANA. *Dimonis* parla de la soledat, de la dificultat de relacionar-se amb les persones al llarg de la vida. De com les mancances, l'ansietat i l'angoixa vital enverinen les relacions humanes i provoquen l'autodestrucció. I també de la falta progressiva d'espai per a les qüestions pròpies de la vida humana i de com això tensa les situacions. "La societat avui és poc amable, no és casual que comenci a ser habitual sentir que la gent del nostre entorn ha tingut atacs d'angoixa", planteja la directora.

En tota aquesta situació, la dona no és necessàriament la que hi surt perdent, però sí que

mostra una lucidesa més gran que la fa menys vulnerable. "És una relació d'igual a igual entre dues bèsties desbocades. L'una guanya un assalt, i l'altra guanya el següent. Com que l'autor és un home, podria llegir-se una dependència per part de la dona, però no crec que sigui així."

La parella central del muntatge té entre 35 i 38 anys, pertany a una classe mitjana alta de la societat sueca i, per tant, gaudeix d'un nivell de vida elevat. Els seus integrants són professionals lliberals qualificats, no tenen problemes de diners i estan situats en un bon nivell intel·lectual. "Fora del seu hàbitat íntim poden ser encantadors", apunta Lurdes Barba.

UN TEMA RECURRENT. Les relacions familiars, la tirania dels pares, l'esperit de revolta dels fills, les desviacions sexuals, i la follia que amenaça les persones són un tema recurrent en l'obra de Lars Loren. L'autor, de seixanta-dos anys, escriu teatre des del 1973, en què rep un encàrrec del Dramaten d'Estocolm per crear el seu primer text teatral, *El llepacul del sobirà*. Els seus personatges de ficció es mouen en una tensió interior que molt sovint es troba al límit de fer-se gairebé insuportable. En contraposició, el llenguatge dels seus diàlegs és realista i quotidià, i li permet acostar-se a l'espectador i endinsar-se en la part més íntima i fosca de l'ésser humà.

Lurdes Barba es planteja muntar *Dimonis* després d'haver llegit una desena de peces de Loren que dibuixen universos similars. La seva opció per la direcció es reforça per la satisfacció de concebre el producte teatral en conjunt. Si bé compagina la direcció amb la interpretació, Barba ha fet un recorregut com a responsable de muntatges d'autors contemporanis, com ara *Occisió* (estrenada al Teatre Lliure) i *Barcelona, mapa d'ombres* (estrenada a la Sala Beckett), totes dues de Lluïsa Cunillé; *Buits*, de Toni Martín i *Diktat*, d'Enzo Corman, ambdues estrenades al Teatre Tantarantana, i *El clavicèmbal*, de Dani Salgado, l'única direcció que ha fet per al Teatre Nacional de Catalunya.